Lietas Nr. C09030515
Lietas arhīva Nr. C-0305-15

Aizmugurisks Spriedums
Latvijas Republikas vārdā
Balvu rajona tiesa

šādā sastāvā:
tiesnese S.Gmireka,
ar sekretāri J.Zaļotovu

Balvos, Bērzpils ielā 7a, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balta" prasībā pret /pers. B/ par zaudējuma piedziņu.

A p r a k s t

2015.gada 28.aprīlī prasītāja - apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balta" – pilnvarotā persona /pers. A/ vērsies tiesā ar prasību pret /pers. B/ par zaudējuma EUR 2694,06 un tiesāšanās izdevumu piedziņu, prasībā norādot, ka 2013.gada 8.jūlijā plkst. 20:30 Viļakas novada, Kupravas pag., uz ceļa Viļaka - Zaiceva notika ceļu satiksmes negadījums, kad /pers. B/ piederošā a/m AUDI 80, v/n /TL numurs/, kuru vadīja pats /pers. B/, atrodoties alkoholisko vielu ietekmē (alkohola koncentrācija asinīs ne mazākā par 1,82 promilēm), nobrauca no brauktuves un apgāzās, kā rezultātā cieta pasažieris /pers. D/. Nākama diena cietušais miris slimnīcā. No prasītāja rīcībā esoša 2014.gada 12.maija Balvu rajona tiesas sprieduma kriminālprocesā Nr. 11110022313 ir redzams, ka ar minēto spriedumu atbildētājs /pers. B/ tika atzīts par vainīgu nozieguma izdarīšana, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta trešajā daļa un 261.panta otrajā daļa un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem nosacīti ar pārbaudes termiņu uz 5 gadiem. Arī sprieduma konstatēts, ka /pers. B/ vadīja transportlīdzekli AUDI 80 ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, būdams alkohola ietekmē ar alkohola koncentrāciju asinīs 1,82 promiles. Spriedums stājas likumīga spēkā 2014.gada 17.jūnijā. 2013.gada 21.jūnijā (pirms CSN) /pers. B/ noslēdza ar AAS „BALTA" transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu Nr.SBD072907. Minētā līguma darbības termiņš tika noteikts no 2013.gada 21.jūnija līdz 2013.gada 21.septembrim. Novērtējot ceļu satiksmes negadījuma rezultātā radušos zaudējumus par /pers. D/ ārstēšanos un apbedīšanas izdevumiem, AAS „BALTA" 2014.gada 24.jūlijā ir izmaksājusi Nacionālajam veselības dienestam apdrošināšanas atlīdzību EUR 161,41 apmērā, kā arī 2014.gada 18.augustā ir izmaksājusi /pers. F/ apdrošināšanas atlīdzību EUR 1394,41 apmērā. 2015.gada 24.martā tika veikts maksājums Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai EUR 1138,24 apmērā. Ar AAS „BALTA" eksperta slēdzienu cietušā pasažiera /pers. D/ darbībās atzīta 30% vaina Ceļu satiksmes notikumā un galīgi izmaksātā summā EUR 2694,06 apmērā jau ievērota cietuša atbildība un vaina.

Saskaņā ar „Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma" 19.-20.panta nosacījumiem, par /pers. D/ ārstēšanās un pārejam izdevumiem AAS "BALTA" veikta šādas izmaksas: 2014.gada 25.jūlijā izmaksāts Nacionālajam veselības dienestam EUR 161,41; 2014.gada 18.augustā izmaksāts /pers. F/, cietušajai, EUR 1394,41; 2015.gada 26.martā izmaksāts Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai EUR 1138,24, kopā – EUR 2694,06. Atbildētāja /pers. B/ civiltiesiskā vaina un atbildība pieradīta ar stājušos spēkā 2014.gada 12.maija Balvu rajona tiesas spriedumu, ar prasītāja AAS „Balta" apmaksātiem Veselības iestādes rēķiniem un atlīdzību cietušajai, citiem civillietas materiāliem. Divas, pirms prasības, pretenzijas par regresa prasības atlīdzību atbildētājam tika ignorētas, atbildētājs atteicās kontaktēt ar mums. Pie šādiem apstākļiem uzskatam par neiespējamo izlīguma noslēgšanu vai strīda atrisināšanu mediācijas procesā. No Civillikuma 1765.panta nosacījumiem izriet, ja soda procenti nav noteikti, tad atbilstoši Civillikumam kreditoram ir tiesības aprēķināt un prasīt no parādnieka likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no parāda pamatsummas gadā. Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā prasītājs uzskata sevi par /pers. B/ kreditoru. „Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma" 41.panta 1 .daļa 1.punkta a) apakšpunkts nosaka, ka apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījuma izraisījušā vadītāja, ja tas vadīja transportlīdzekli, būdams alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošu vielu iespaidā. Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumu, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. No Civillikuma 1765.panta nosacījumi iziet, ja soda procenti nav noteikti, tad atbilstoši Civillikumam kreditoram ir tiesības aprēķināt un prasīt no parādnieka likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no parāda pamatsummas gadā. Ņemot vērā augstāk minēto, uzskata, ka ar savām darbībām atbildētājs /pers. B/ nodarīja prasītājam materiālo zaudējumu un AAS „Balta" tiesīga prasīt piedzīt regresa kārtībā no atbildētāja izmaksātos cietuša ārstēšanai. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai un bēru izdevumus pēc CSN summas atbildētāja vainas dēļ. Vadoties no teikta, lūdz ar tiesas spriedumu piedzīt no atbildētāja /pers. B/ apdrošināšanas akciju sabiedrības „Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, labā zaudējuma apmēru EUR 2 694,06, kā arī prasītāja tiesāšanas izdevumus minētā civillietā EUR 347,16, kopā EUR 3 041,22; noteikt tiesas spriedumā rezolutīvā daļā Prasītāja tiesības pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, saņemt likumiskos procentus 0,06 % gadā no nesamaksātas parāda summas līdz lēmuma izpildei (izsoles dienai).

Tiesas sēdē prasītāja - apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balta" – pilnvarotā persona /pers. A/ prasību uzturēja pēc prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamatiem, papildus paskaidroja, ka 2013.gada 8.jūlijā noticis ceļu satiksmes negadījums un ticis ierosināts Kriminālprocess sakarā ar to, ka avārijas rezultātā cietušais saņēmis miesas bojājumus un pēc diennakts nomiris. Cietušais bijis /pers. D/. Kriminālprocess ticis nosūtīts skatīšanai Balvu rajona tiesai. Un ar šo spriedumu tikusi konstatēta apsūdzētā vaina. Ar tiesas spriedumu konstatēts, ka avārijas izraisīšanas brīdī /pers. B/ bijis alkohola reiburna stāvoklī- 1,09 promiles. Uz avārijas izdarīšanas brīdi bija spēkā obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas līgums, kuru /pers. B/ bija noslēdzis ar "Balta". Tas bija parakstīts 21.jūnijā līdz 21.spetembrim. Notikums bijis 8.jūlijā, tātad tā darbības laikā. /pers. D/ ir miris un izpildot savus pienākumus pret šo polisi, "Balta" bija spiesta izmaksāt kompensāciju, tai skaitā veselības dienestam par izdarītajām manipulācijām. Pēc tam bijusi izmaksāta kompensācija cietušā mātei /pers. F/ saistībā ar bērēm. Un bijusi izmaksāta pieteiktā summa Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai, jo viņam esot nepilngadīgs bērns. Gribot vērst uzmanību, ka šī summa atšķiras no summas, kas minētas rēķinos un kvītīs, jo nācis pie secinājuma, ka šeit saskatāma arī miršā /pers. D/ vaina 30 procenti no Ceļu satiksmes notikuma, jo viņš pats dzēris kopā ar /pers. B/, nebijis piesprādzēts ar siksnu un apzināti sēdās mašīnā, kuru vadīja cilvēks reiburna stāvoklī. Izmaksas samazinājuši uz 30%. Eksperta slēdzienu neviens neapstrīdējis. Galīgā summa sanākot EUR 2694,06. Šī summa bijusi izmaksāta trīs institūcijām un tas bijis izdarīts savlaicīgi. Atbildētājs šo summu neesot atmaksājis un neesot

reaģējis uz pretenzijām. Tāpēc sevi uzskatot par /pers. B/ kreditoru un kreditoram esot tiesības prasīt spriedumā, ka kamēr spriedums nav izpildīts, saņemt likumiskos procentus, tas ir 6% gadā, ko arī lūdz piedzīt. Uzskata, ka prasība esot pamatota, jo atbildētājs nereaģēja uz prasītāja pieprasījumu un pretenzijām, tāpat uz tiesas uzaicinājumiem, atbildētāja tiesības neesot pārkāptas civilprocesā un lūdz prasību apmierināt pilnā apmērā.

Uz tiesas sēdi atbildētājs /pers. B/ nav ieradies, nepaziņojot par neierašanās iemesliem, nav arī lūdzis lietas izskatīšanas atlikšanu. 2015.gada 25.novembrī tiesas pavēste ierakstītā sūtījumā nosūtīta atbildētājam pēc prasības pieteikumā norādītās adreses. Tiesa uzskata, ka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.[1] panta pirmās daļas 3.punktu, uzskatāms, ka atbildētājam par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā laikā un pienācīgā kārtībā, līdz ar to lieta izskatāma bez atbildētāja /pers. B/ klātbūtnes.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmo daļu aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami strīda izšķiršanai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmo daļu pastāv pamats aizmuguriska sprieduma taisīšanai lietā. Tiesa atzīst, ka nepastāv arī Civilprocesa likuma 208.[1] panta trešajā daļā minētie šķēršļi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītāja pilnvarotās personas /pers. A/ paskaidrojumus, novērtējusi visus lietas materiālus kopumā, tiesa atzīst, ka apdrošināšanas akciju sabiedrības „Balta" prasība pret /pers. B/ par zaudējuma EUR 2 694,06 piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

No lietā esošā atzinuma Nr.475253/505227 un 475253/479105 CSNG iesaistīto personu atbildības pakāpes noteikšanai un par CSNg cietušās personas veselībai nodarīto kaitējumu ir redzams, ka 2013.gada 8.jūlijā Balvu novada Vīksnas pagasta ceļa Viļaka - Zaiceva 14.km notika ceļu satiksmes negadījums, kur atbildētājs, vadot viņam piederošo automašīnu Audi 80, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, nobrauca no ceļa braucamās daļas un pēc kūleņošanas apgāzās. Minētajā negadījumā iestājās cietušā /pers. D/ nāve traumu rezultātā (lietas 11.lapa). Atbildētāja vaina apstiprināta ar Balvu rajona tiesas spriedumu krimināllietā Nr. 11110022313, ar kuru /pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā, 262.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2014.gada 17.jūnijā, kā tas redzams no Tiesu informatīvās sistēmas.

2013.gada 21.jūnijā /pers. B/ noslēdza transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu Nr.SBD072907 ar apdrošināšanas akciju sabiedrību „Balta"; minētā līguma darbības termiņš tika noteikts no 2013.gada 21.jūnija līdz 2013.gada 21.septembrim (lietas 10.lapa).

Sakarā ar notikušo ceļu satiksmes negadījumu, apdrošināšanas akciju sabiedrībā „Balta" saņemts Nacionālā veselības dienesta iesniegums par zaudējumu atlīdzināšanu regresa kārtībā par /pers. D/ ārstēšanu EUR 230,59 apmērā (lietas 18.lapa). 2014.gada 25.jūlijā apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balta" atlīdzināja Nacionālajam Veselības dienestam zaudējumus EUR 161,41 apmērā par cietušā /pers. D/ ārstēšanās izdevumiem (lietas 19.lapa).

2014.gada 15.augustā apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balta" pieņēmusi lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu sakarā ar cietušās personas apbedīšanu summā EUR 1394,41, kas tika pārskaitīta uz /pers. F/ bankas kontu 2014.gada 18.augustā (lietas 13.lapa).

Pamatojoties uz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2015.gada 12.maija iesniegumu Nr.15/369484 par ceļu satiksmes negadījumā cietušajai personai vai saistībā ar tās nāvi citai personai izmaksātās pensijas, pabalsta atlīdzināšanu valsts budžetā, apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balta" 2015.gada 26.martā pārskaitījusi uz Valsts kases kontu EUR 1138,24 (lietas 17.lapa).

No lietā esošās 2014.gada 21.augusta pretenzijas par regresa prasības atlīdzību (lietas 14.lapa) redzams, ka prasītājs lūdz ne vēlāk kā līdz 2014.gada 21.septembrim pārskaitīt EUR 1555,82 apmērā, ko veido AAS "BALTA" 2014.gada 24.jūlijā izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība EUR 161,41 apmērā Nacionālajam veselības dienestam, kā arī 2014.gada 18.augustā izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība EUR 1394,41 apmērā /pers. F/. Vienlaikus prasītājs informējis, ka gadījumā, ja regresa prasība netiks atlīdzināta līdz vēstulē noteiktajam datumam vai netiks noslēgta rakstveida vienošanās par regresa prasības atlīdzināšanas kārtību, prasītājs būs spiests veikt regresa prasības piedziņu. Atbildētājs uz pretenziju nav atbildējis, nav atlīdzinājis arī zaudējumus, tāpēc prasītājs pamatoti vērsies tiesā ar prasību zaudējumu piedziņai no atbildētāja.

Saskaņā ar LR likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, apdrošinātājs, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem.

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkts nosaka „(1) Apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret: 1) transportlīdzekļa vadītāju, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarījis zaudējumus trešajai personai, ja tas: a) vadījis transportlīdzekli, būdams alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko, psihotropo, vai citu apreibinošu vielu iespaidā."

Tiesa uzskata, ka ir tiesisks pamats apmierināt prasību par zaudējumu piedziņu, jo tiesas rīcībā neatrodas pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu atlīdzinājis zaudējumus prasītājam. Bez tam, atbildētājs nav iesniedzis nekādus iebildumus ne pret prasītāja pretenzijām par parāda esamību un nepieciešamību to nomaksāt, ne arī pret prasītāja tiesā celto prasību par zaudējumu piedziņu. Atbildētājs nav arī ieradies uz tiesas sēdi.

Tādejādi, tiesa uzskata, ka zaudējumi, kas prasītājam - apdrošināšanas akciju sabiedrībai „Balta" - radušies sakarā ar 2013.gada 8.jūlijā notikušo ceļu satiksmes negadījumu un 2014.gada 25.jūlijā Nacionālajam veselības dienestam izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību EUR 161,41, 2014.gada 18.augustā cietušajai /pers. F/ izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību EUR 1394,41 un 2015.gada 26.martā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību EUR 1138,24, kopā – EUR 2694,06, kas piedzenami no vainīgās personas, t.i., no atbildētāja /pers. B/.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādejādi tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājiem likumiskos procents 6 % gadā no pamatparāda summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā, bet ne vairāk par pamatparāda apmēru.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.pantam, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (...), sekojoši prasītāja lūgums, piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus, tas ir, valsts nodevu EUR 342,50 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, ir apmierināms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, /pers. B/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 189.-199., 204.[1]pantu, Civillikuma 1765., 1775., 1779.pantu, Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, tiesa

n o s p r i e

apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" prasību pret /pers. B/ par zaudējuma piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu apdrošināšanas akciju sabiedrībai „Balta", reģ.Nr.40003049409, zaudējumus EUR 2694,06, tiesas izdevumus par samaksāto valsts nodevu EUR 342,50 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopā EUR 3041,26 (trīs tūkstoši četrdesmit viens *euro* 26 *euro* centi).

Noteikt AAS „Balta", reģistrācijas Nr. 40003049409, tiesības saņemt no atbildētāja /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas EUR 2694,06 (divi tūkstoši seši simti deviņdesmit četri *euro* 6 *euro* centi) līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai). Procentu pieaugums apstājas, kad to daudzums sasniegs neatmaksātā galvenā parāda apmēru.

Noteikt atbildētājam – /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs ir tiesīgs spriedumu pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Balvu rajona tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Balvu rajona tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese S.Gmireka